

FRANCUSKIH SEDAM VELIČANSTVENIH

3. III – 20. III 2026.

Galerija Kulturnog centra „Laza Kostić” Sombor

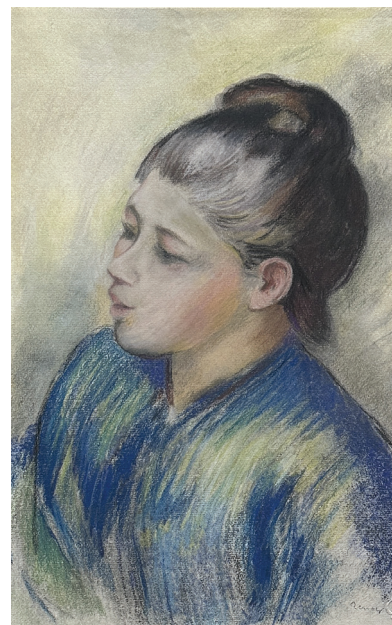

Édouard Manet
Bretanja, školjke i rakovi
 Litografija, doradena akvarelom /
 pochoir 22 x 27,5 cm; 1957.
 Edition «Les Quatre Chemins»

Claude Monet
Most preko jezera sa lokvanjima
 Litografija, 26,5 x 21 cm; 1980.
 Edition: Atelier Arts-Litho

Pierre Auguste Renoir
Mlada žena sa punđom
 Litografija doradena pastelom/
 Pochoir, 24 x 37 cm; 1921.
 Edition: Jacomet

FRANCUSKIH SEDAM VELIČANSTVENIH

Sedmorica stvaralaca koji su, svaki na svoj način, oblikovali lice moderne umetnosti i obeležili epohu francuske i svetske likovne kulture. Njihove sudbine i stilovi se ukrštaju i razilaze, ali zajedno čine snažan narativ o rađanju savremene umetnosti između realizma, impresionizma, postimpresionizma, fovizma i simbolizma.

Poredani hronološki, od najstarijeg do najmlađeg, oni su:

1. Édouard Manet (1832–1883) – preteča impresionizma, začetnik modernog slikarstva.
2. Claude Monet (1840–1926) – otac impresionizma, slikar svetlosti i atmosfere.
3. Pierre-Auguste Renoir (1841–1919) – impresionista topline, senzualnosti i ljudske prisnosti.
4. Paul Cézanne (1839–1906) – most ka kubizmu, graditelj forme i strukture.
5. Paul Gauguin (1848–1903) – simbolista i vizionar egzotičnih svetova.
6. Henri Matisse (1869–1954) – majstor boje i linije, predvodnik fovista.
7. Jean Cocteau (1889–1963) – renesansni duh 20. veka, pesnik, crtač, mislilac.

Povezuje ih Pariz, kao umetnički centar epohe, ali i duhovna sloboda, raskid sa akademizmom i žudnja za novim jezikom umetnosti.

Svi oni, bilo da su se direktno susreli ili kroz dela uticali jedni na druge, čine lanac stvaralačke evolucije u kojem svaki prsten osvetljava sledeći. Njihov značaj se ne meri samo umetničkim dometima, već i dubokim otiskom u kolektivnom vizuelnom pamćenju sveta.

Izložena kolekcija od 31 umetničkog dela, pretežno litografija, otkriva manje poznato, ali podjednako fascinantno lice ovih umetnika.

Grafike potiču iz privatnih kolekcija, što ovom predstavljanju daje ekskluzivni i intimni karakter. One su trag ruke velikih majstora u najneposrednijem obliku – crtačkom, spontanom, često lirskom.

Ova izložba nije samo omaž sedmorici veličanstvenih. Ona je poziv da kroz njihove grafike ponovo pogledamo temelje modernizma i prepoznamo njegovu neugaslu iskru.

Édouard Manet (1832–1883)

UMETNIK IZMEĐU EPOHA

Eduar Mane nije želeo da bude vođa umetničke revolucije, ali je to postao. Nije bio impresionista – ali bez njega impresionizam ne bi postojao. Bio je most između klasične umetnosti XIX veka i umetnosti koja se tek rađala – iskren, direktan, moderan.

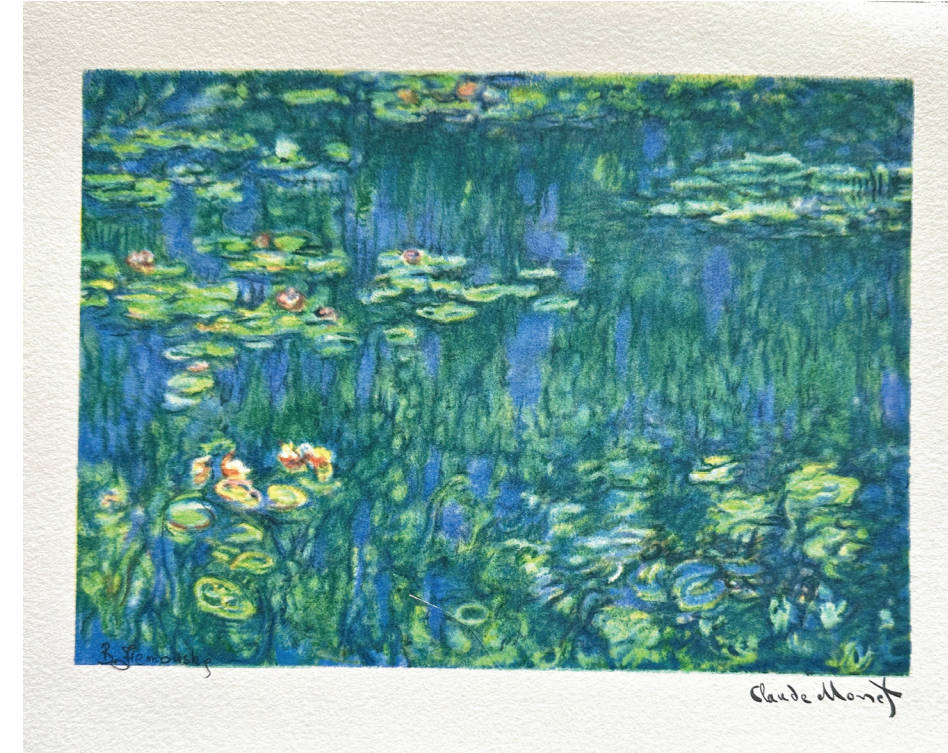
Poreklom i temperamentom Parižanin, Mane se okrenuo životu: bulevarima, kafanama, kupalištima. Slikao je ono što je video – bez mitologije, bez uzvišenosti. Njegove slike su izazivale skandale jer su bile istinite.

Ove grafi ke pokazuju Manea kao tihog, koncentrisanog posmatrača. Skice su brze, neposredne – ali pune ritma i svakodnevnog ukusa.

Mane ne traži aplauz. Traži da zastanemo – i da pogledamo svet bez ukrasa.

Portret Berte Morizo

Heliogravura 22 x 27,5 cm; 1957.
Edition «Les Quatre Chemins»

Živerni, ribnjak sa lokvanjima

Litografija 26,5 x 21 cm; 1980.
Edition: Atelier Arts-Litho

Claude Monet (1840–1926)

SLIKAR SVETLOSTI I TIŠINE

Klod Mone nije želeo da menja umetnost – samo je želeo da slika ono što vidi. Tvorac je novog umetničkog pravca, koji se u umetnosti naziva: impresionizam.

Rođen u Parizu, uvek okružen prirodom i lepotama prirode, Mone je bežao od formalnih akademskih tema i uranjao u pejzaže, vrtove, vodene površine. Njegovo stvaralaštvo je čin posmatranja sveta koji se neprestano menja i pokušaj da se uhvati ono što je inače neuhvatljivo: trenutak.

Ove grafi ke su kapije u Moneov svet – svet u kome boje dišu, a svetlost ne osvetljava, već gradi prizor. Svaka od njih nosi Moneovu osnovnu misao: „Zanima me ono što se događa između mene i motiva.“

Ove grafi ke ne nose samo pečat Monea – već njegov pogled, ritam i mir.

Pierre-Auguste Renoir
(1841–1919)

POETIKA DODIRA I SVETLOSTI

Pjer Ogist Renoar, jedan od najosećajnijih impresionista, čitavog života je tražio lepotu u svakodnevnici – u telu žene, u smehu deteta, u svetlosti na koži ili kosi. Umetnost mu nije bila prostor za sumnju, već za slavljenje života.

Na ovim grafi kama jasno se vidi ono što ga izdvaja: dok su Mone i Sezan analizirali svetlost, Renoar je posmatrao svet očima nežnosti. Njegove žene, devojčice, majke – nisu modeli, već blaga bića, prisutna i nedodirljiva.

Litografi je, crteži lavirani tušem i crvenom kredom, govore o neprekidnoj težnji da se uhvati prolazno ali nežno, s verom u lepotu.

Za Renoara, umetnost je bila načinda kaže: „Lepota sveta postoji – i vredna je pogleda.“

Portret mlade, crvenokose devojke
Litografija, 20 x 25 cm; 1980.
Edition: Francony

Nisko rastinje
Litografija doradena akvarelom/Pochoir,
53,5 x 41,5 cm; 1971.
L'album Quenze Aquarelles,
Edition Artistiques, Daniel Jacomet

Paul Cézanne (1839–1906)

IZMEĐU OKA I STRUKTURE

Pol Sezan često je nazivan „ocem moderne umetnosti“. Bio je usamljeni posmatrač sveta, slikar koji je verovao da prirodu treba „čitati kroz cilindar, sferu i stožac“, ali je istovremeno slikao najtiše trenutke svakodnevice – činije s voćem, grmove, senke koje padaju bez pompe.

Sezan nije želeo da impresionira – želeo je da razume. Bio je spona između impresionizma i kubizma, između emocije i analize. Paleta mu je bila blaga, misao duboka. Slikao je ono što vidi – ali nije slepo verovao sopstvenim očima.

U akvarelima koje predstavljamo vidi se njegov rukopis: sigurnost u drhtaju, skica bez žurbe, pogled koji ne sudi.

Sezan ne nudi spektakl. Nudi pogled – gde forma postaje misao.

Paul Gauguin (1848–1903)

TRAGANJE ZA IZGUBLJENIM RAJEM

Pol Gogen bio je pobunjenik, nomad duha, večiti begunac od evropske civilizacije. Ostavio je berzu, porodicu, Pariz i otišao na Tahiti i Markižanska ostrva, traga-jući za mitom i nevinim svetom.

Njegove slike su vizije – pune boja, tišine, simbola. Rekao je: „U umetnosti tražim ono što sam izgubio u životu.“

Grafike ne pripovedaju – one pri-zivaju duhove. Boje su sudržane, forme nagoveštene, kao u snu.

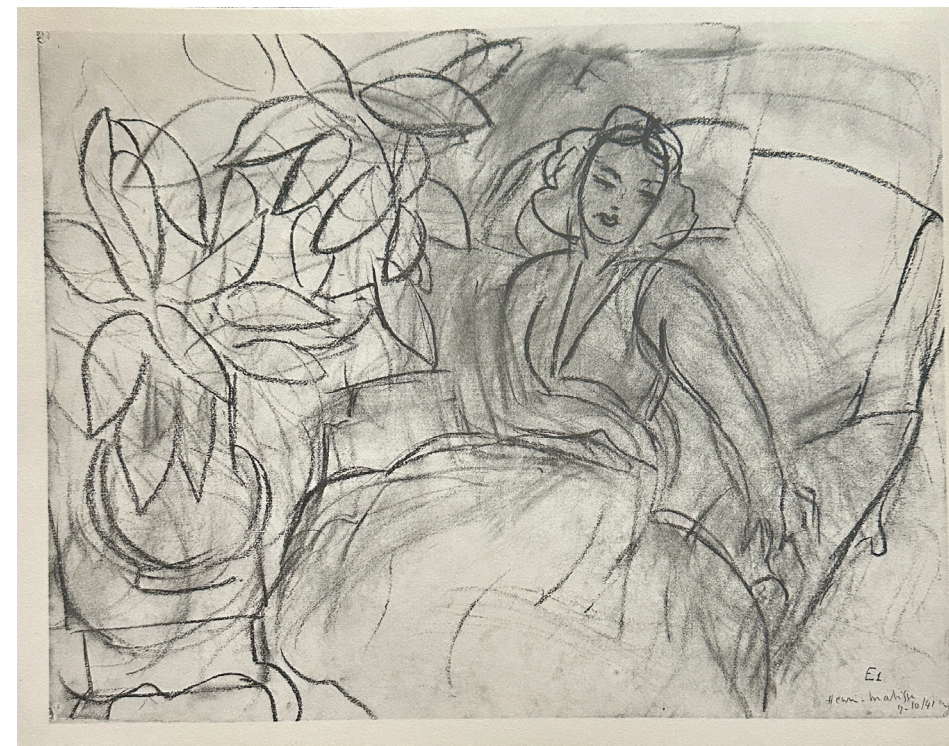
Gogenove grafike nisu prikaz stvarnosti. One su tragovi čežnje.

Umro je zaboravljen – danas je simbol umetničke autentičnosti.

Tahićanke, Maorske žene

Litografija, doradena akvarelom / pochoir,
58 x 47 cm; 1955.
Edition: Atelier Jacomet

Žena prikovana za krevet

Litografija, 32,5 x 24,5 cm; 1943.
Edition: Fabiani

Henri Matisse (1869–1954)

RITAM LINIJE I BOJE

Anri Matis (1869–1954), jedan od najuticajnijih umetnika 20. veka, tražio je u umetnosti harmoniju, jednostavnost i radost. Njegov crtež nije bio tek analiza oblika – bio je ples linije, ritam tela i duše.

Verovao je da umetnost treba da pruži „nešto kao udobna fotelja – za dušu“.

Aktovi koje prikazuje su snažni i sažeti. Pojedini crteži svedeni su na znak – drugi odišu prisnošću, kao da su uhvaćeni bez poziranja.

Njegove žene u naslonjaču, s biserima, u orijentalnim enterijerima – ne poziraju, one jednostavno jesu.

U kolor litografi jama koje zatvaraju ovu postavku, boje su jarke, dekorativni uzorci bogati, linije jasne.

Matis ne drammatizuje. On uspostavlja balans između sveta i pogleda – i poklanja ga oku posmatrača.

Jean Cocteau (1889–1963)

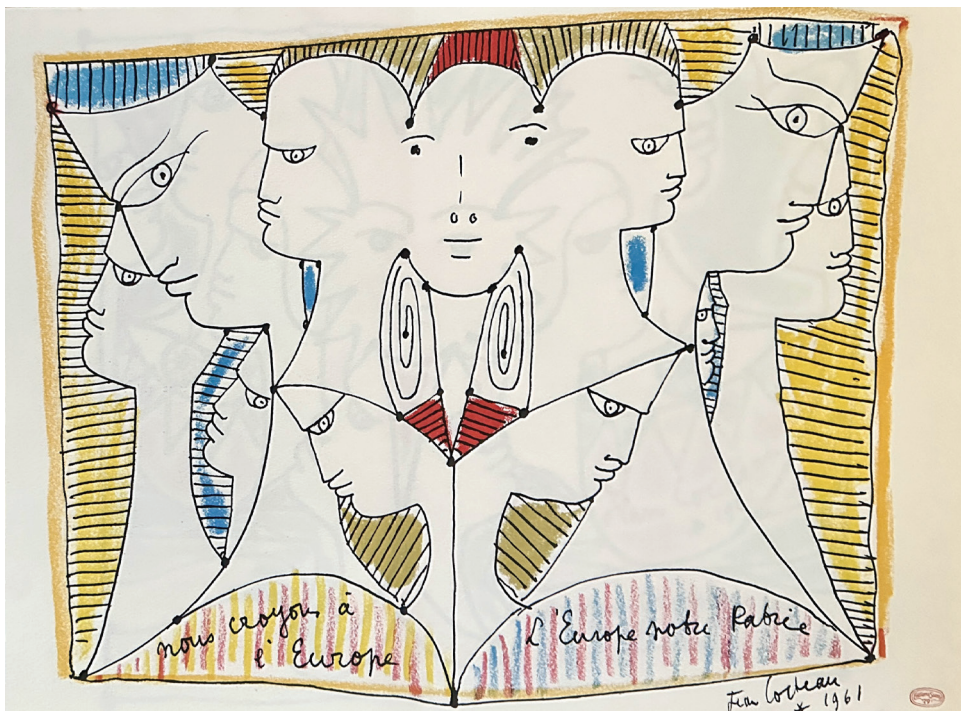
LINIJA KAO POEZIJA

Žan Kokto bio je pesnik, slikar, reditelj, glumac, dizajner – vizionar. Bio je sam Pariz – njegova nervoza, lucidnost, igra i ozbiljnost. Prelazio je granice između poezije, crteža, pozorišta i filma.

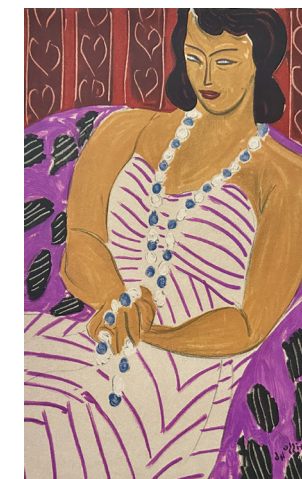
Za Koktoa, linija je bila pokretna misao. Njegovi crteži – jednostavni, a duboko simbolični – govore o mitu, Evropi, kentaurima, ogledalima, maskama.

Ove grafi ke nisu narativ – već ritam. Crta slobodna, ali precizna. Boja uzdržana, ali snažna.

Kokto ne traži razumevanje – već osećanje. Njegove linije su prerušena poezija.

Iz serije „Evropa”
Litografija, 46 x 33 cm; 1961.
Edition: by Sciaky

Paul Cézanne
Kupači se odmaraju
Litografija doradena akvarelom/
Pochoir, 53,5 x 41,5 cm; 1971.
L'album Quenze Aquarelles,
Edition Artistiques, Daniel Jacomet

Paul Gauguin
Konjanik
Litografija, doradena akvarelom /
pochoir, 33 x 43 cm; 1950.
Edition: Atelier Jacomet

Henri Matisse
Dama u beloј haljini
Litografija, 26 x 17 cm; 1954.
Edition: Mourlot

Jean Cocteau
U srcu arene
Litografija, 25 x 32 cm; 1961.
Edition: «Gitans et Corrida»

Manet Claude Monet
Renoir P. Cezanne
P. Gauguin. Henri-Matisse
Jea Cocteau

Galerija Kulturnog centra „Laza Kostić” Sombor
www.kclazakostic.rs

Stručni savet galerije Kulturnog centra „Laza Kostić” Sombor: Siniša Josić, v.d. direktora Kulturnog centra „Laza Kostić” Sombor –
predsednik saveta, Boris Lukić, Tijana Kojić, Danilo Vuksanović, Mila Krstić Krasuljak, Brankica Ćurčić, Nikola Pejović,
Slađana Dragičević Trošić • Producent: Mihajlo Nestorović

Izdavač: Kulturni centar „Laza Kostić”, Venac Radomira Putnika 2, Sombor • kclazakostic@gmail.com, tel: 025/412-583;
025/468-327 • Za izdavača: Siniša Josić, v.d. direktora Kulturnog centra „Laza Kostić” Sombor •
Dizajn: Dejan Podlipec • Štampa: KOLOR-PRINT DOO, Lačarak • Tiraž: 150 primeraka